

ISSN 2311-9306

ЕКОНОМІЧНІ СТУДІЇ

НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ ЖУРНАЛ

ECONOMICS STUDIES

Львів
2016

ЕКОНОМІЧНІ СТУДІЇ

Науково-практичний економічний журнал

2 (10) квітень 2016

Засновники журналу:

Львівська економічна фундація

Про журнал:

Економічні студії
(Economics studies)

Періодичність виходу:

шість разів на рік.

Мова видання:

українська

ISSN: 2311-9306

Свідоцтво про реєстрацію ЗМІ:

КВ № 20515-10315

від 20 грудня 2013 р.

Адреса для листування:

Науково-практичний журнал

«Економічні студії»

а/с 341, м. Львів, 79000

www.lef.lviv.ua

info@lef.lviv.ua

Тел: +38 (063) 204 34 31

Науково-практичний журнал «Економічні студії» присвячений актуальним проблемам розвитку сучасної економіки та пропонує своїм читачам розмаїття високоякісної інформації в галузі економічної науки.

Видання має тематичну спрямованість в межах таких наукових спеціальностей, як світове господарство і міжнародні економічні відносини; економіка та управління національним господарством; економіка та управління підприємствами; розвиток продуктивних сил та регіональна економіка; економіка природокористування; гроші, фінанси і кредит; демографія, економіка праці, соціальна економіка і політика та інші галузі економічної науки.

Цільова аудиторія журналу: вчені, викладачі, докторанти, аспіранти, студенти, економісти, бухгалтери, державні службовці та всі, кого цікавить економічна тематика.

Відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних імен, географічних назв, назви підприємств, організацій, установ та за порушення прав інтелектуальної власності інших осіб несуть автори статей. Висловлені у цих статтях думки можуть не збігатися з точкою зору редакційної колегії і не покладають на неї ніяких зобов'язань. Передруки і переклади дозволяються лише за згодою автора та редакції журналу. Автори зберігають за собою всі авторські права і одночасно надають журналу право першої публікації, що дозволяє поширювати даний матеріал із зазначенням авторства та первинної публікації в даному журналі.

Редактор, коректор – Ю.С. Павленко

Кам'ютерна верстка – А.С. Юданська

Віддруковано:
ГО «Львівська економічна фундація»,
79000, м. Львів,
просп. В'ячеслава Чорновола, 67-г
Телефон +38 (063) 204 34 31
E-mail: info@lef.lviv.ua

Підписано до друку 29.04.2016.
Формат 70x100 1/16. Папір офсетний.
Друк офсетний. Гарнітура Times New Roman.
Обл.-вид. арк. 19,51. Ум.-друк. арк. 20,69.
Наклад 100 прим.
Замовлення № 1004/16.

© Автори журналу «Економічні студії», 2016
© «Львівська економічна фундація», оформлення, 2016

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ З ПОЗИЦІЇ ВИКОРИСТАННЯ ЗАСОБІВ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ЛОГІСТИКИ Мулярчук В.М.....	89
СТРАТЕГІЇ УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТНИМ ПЕРСОНАЛОМ В УМОВАХ КРИЗИ Ничепорук І.О.....	93
ЩОДО ПИТАННЯ ОЦІНКИ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА Носова О.В., Осадча В.П.....	97
СТАН ПЕРВИННОГО ТА ВТОРИННОГО ФОНДОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ Овдієнко В.М.....	102
СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СТРАХОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ Павленко Л.А., Прохорєць Т.Б., Заволока Л.О.....	105
ПРОБЛЕМА ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКУ РИНКІВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИХ РЕСУРСІВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО КАПІТАЛУ Пальчук О.І.....	110
ECONOMIC RESEARCH INTO THE RELATIONSHIP «EFFECTIVE RETAIL ASSORTMENT – COMMODITY CATEGORIES» Petrova S.AL.....	114
ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ В БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВАХ Коваль Л.В., Платковська О.В.....	118
ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ІННОВАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВ РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА Преор Є.В.....	123
ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ СИСТЕМНИХ БАНКІВ В НАЦІОНАЛЬНИХ БАНКІВСЬКИХ СИСТЕМАХ Онщенко Ю.І., Рімко О.А.....	129
РЕФОРМУВАННЯ ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ ЯК НЕОБХІДНА УМОВА ДЛЯ РОЗБУДОВИ ПРОВІДНОЇ ДЕРЖАВИ Рогаченко О.С.....	135
СТАН БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНОЇ КРИЗИ Рудь Л.М., Багракова Т.І.....	140
МИТНО-ТАРИФНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ Савчук Т.М.....	144
СУЧАСНИЙ ПОГЛЯД НА ОСНОВНІ ТЕОРІЇ ФЕНОМЕНУ ФІНАНСОВОЇ КРИЗИ Сєнін О.О.....	148
ФІНАНСОВІ РЕСУРСИ ТА ЇХ ПРИЗНАЧЕННЯ У ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА Соболєва Г.Г.....	153
ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ОПТОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ТОВАРНМУ РИНКУ Тришкіна Н.І.....	157
ІНСТИТУЦІЙНІ НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА Ус Т.В.....	161
АНАЛІЗ ОСОБЛИВОСТЕЙ СУЧАСНОГО УПРАВЛІННЯ ЛІКВІДНІСТЮ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ ЯК ІНСТРУМЕНТУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАБІЛЬНОСТІ ЇЇ ФУНКЦІОНУВАННЯ Квасницька Р.С., Футорний П.В.....	165
АДАПТАЦІЯ УПРАВЛІННЯ РІВНЕМ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВ АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ ДО УМОВ ЕКОНОМІЧНОЇ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ Хоменко О.А.....	169
THE INVESTMENT PERSPECTIVES IN RISING MYANMAR Shytikov D.V.....	173

FOREIGN EXPERIENCE WHOLESALE ACTIVITY ON COMMODITY MARKETS

*Trishkina N.I.**Ph.D. in Economics, Director
Khmelnitsky Trade and Economic College
Kyiv National University of Trade and Economics*

The experience of foreign companies on the wholesale commodity market, studied typical reasons of development of wholesale enterprises in developed countries. Considered types of wholesale intermediaries United States, Japan, China, Germany and identified common features of the structures of certain foreign countries.

Keywords: trade, production company, sales, delivery, mediation, retail, wholesale, consumer business.

УДК 005.591.6(477)

ІНСТИТУЦІЙНІ НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ
ІННОВАЦІЙНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА*Ус Т.В.**старший викладач кафедри політичної економії
Харківського національного економічного університету
імені Семена Кузнеця*

У статті розглянуто та проаналізовано інституціональні напрямки забезпечення розвитку інноваційного підприємництва. Визначено зміст і особливості сучасної інноваційної політики в Україні, виявлено основні шляхи її удосконалення. Розглянуто сутність, види та роль інститутів, їх вплив на економічний розвиток. Особлива увага приділяється впливу інституціонального середовища на інноваційну діяльність, що забезпечує підвищення конкурентоспроможності економіки України в сучасних умовах. Ідентифіковано інституційні обмеження та перешкоди активізації інноваційного процесу загалом, та інноваційного підприємництва зокрема.

Ключові слова: інститут, інституційне середовище, інституційні перетворення, інноваційна діяльність, інноваційне підприємництво, конкурентоспроможність.

Постановка проблеми. Поширення технологій і виробництв постіндустріальної економіки обумовлює домінування інноваційного типу економічного зростання – інноваційного. Інноваційний шлях розвитку економіки є єдино можливим для досягнення позитивного фінансового результату діяльності підприємства і високого добробуту держави і суспільства. За таких умов інновації стають постійно діючим фактором розвитку, а національні інноваційні системи – складовими механізмів функціонування економіки. Результатом інноваційної діяльності є інтелектуальний продукт, без якого неможливо створити конкурентоспроможне підприємство з ефективним виробництвом та якісною продукцією. Тому найважливішою економічною метою підприємницької діяльності є підтримання здатності національної економіки до інноваційного розвитку й ефективного використання найновіших технологій.

Економіка розвивається достатньо успішно тоді, коли є адекватна система інститутів, вибрані такі правила поведінки та утворені норми і організації,

які відкривають простір для економічного зростання. Тому головна роль у економічному розвитку належить інституціональним факторам.

Необхідно розглядати інститути у їх взаємозв'язку з соціально-економічним розвитком. Інститути, з одного боку, є сукупністю правил та норм, а з іншої – установами та іншими організаційними та предметними формами, в яких втілені конкретні правила та норми. Тому соціально-економічний розвиток також є інститутом, визначеною системою правил поведінки.

Актуальність розгляду інституціональних напрямків розвитку інноваційної діяльності визначається їх впливом на підвищення конкурентоспроможності та забезпечення економічного розвитку національної економіки.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Методологічною основою дослідження є результати наукових праць з питань інновацій та інноваційного розвитку економіки та підприємств, які висвітили такі науковці, як Ю. Бажала, З. Варналій, В. Геєць, Ю. Гол-

таренко, С. Захарін, Є. Кугель, О. Лапко, О. Либанова, Б. Маліцький, В. Онікієнко, Л. Федулова.

Теоретичні засади управління інноваційним розвитком підприємств досліджуються в працях В. Божкова, С. Ілляшенка, О. Кузьміна, С. Онишко, М. Стадник та інших видатних зарубіжних та вітчизняних вчених. Інституціональний аналіз інноваційного розвитку підприємств в Україні здійснено в дослідженнях В. Дементьєва, В. Вишневського. Вчені розвивають наукові концепції, фундаментальні положення і аналітичний інструментарій інституціонального напрямку економічної теорії, що дозволяє дослідити суть і природу трансформаційних процесів, а також створюваних на їх основі соціально-економічних відносин та інституційних змін. Проте недостатньо уваги приділено впливу зв'язку інноваційної діяльності та інституціональним перетворенням в економіці.

Мета дослідження. Метою дослідження є розгляд і аналіз інституціональних напрямків забезпечення розвитку інноваційного підприємництва.

Досягнення поставлених цілей передбачає вирішення таких завдань: визначення сутності інститутів та змісту сучасної інноваційної політики в Україні та основних шляхів її удосконалення; ідентифікація ролі підприємницького сектору в процесі переходу економіки на інноваційний шлях розвитку; аналіз та обґрунтування складових інноваційного розвитку підприємництва; виявлення інституційних обмежень активізації інноваційного процесу.

Виклад основного матеріалу. Інноваційний тип розвитку визначає конкурентоспроможність економіки країни та її роль у світовому господарстві. Під інноваційним розвитком розуміють процес її структурного вдосконалення, що досягається за рахунок широкого впровадження і використання наукових знань, техніки, досвіду для зростання обсягів виробництва, поліпшення якості продукту, підвищення конкурентоспроможності країни та прискорення науково-технічного прогресу в суспільстві, мотивації до інновацій з боку власника. Основною мотивацією до інновацій з боку власника на ринках інновацій є соціально-економічний ефект і ефективність [1, с. 39-41].

Ефективна реалізація інноваційної політики неможлива без створення інноваційної інфраструктури – сукупності підприємств, організацій, установ, їх об'єднань, асоціацій будь-якої форми власності, що надають послуги із забезпечення інноваційної діяльності (фінансові, маркетингові, консалтингові, інформаційно-комунікативні, юридичні, освітні тощо). Перш за все, це: великі конкурентоспроможні фінансово-промислові корпорації; інноваційні фінансово-кредитні установи; комплекси підприємств та організацій з визначеними науково-технічними напрямками. Вони об'єднують дослідження, розробки та виробництво конкурентоспроможної продукції та реалізацію високих технологій.

Проблема інвестиційного забезпечення інноваційного розвитку залишається однією з найбільш складних для України. Її вирішення в умовах дефіциту власних фінансових ресурсів неможливе без

залучення іноземних інвестицій, що вимагає подальшого удосконалення організаційного механізму їх залучення. Модернізація української економіки на засадах інноваційного розвитку має забезпечуватися комплексним застосуванням всіх важелів економічної політики, мобілізацією підприємницького потенціалу суспільства, активізацією взаємодії держави, науки та бізнесу.

Динамізм та ефективність інноваційної сфери перетворились у важливий фактор забезпечення конкурентоспроможності окремих галузей, регіонів, національної економіки. Інноваційна система формується під впливом об'єктивних чинників, зокрема території країни, наявності природних і трудових ресурсів, особливостей історичного розвитку інститутів держави й форм підприємницької діяльності. Ці чинники є довгостроковими детермінантами напрямку й швидкості еволюції інноваційної активності.

Особлива роль у становленні національної інноваційної системи належить належить інноваційному підприємництву, яке виникає та функціонує на базі наукових установ, університетів, корпоративних структур. Інноваційне підприємництво – це особливий вид комерційної діяльності, метою якої є отримання прибутку при використанні інновацій у всіх сферах економіки. Головними суб'єктами інноваційної діяльності є підприємства різних видів.

Малі інноваційні підприємства є найбільш гнучкими, ініціативними, пристосованими до зовнішнього середовища, яке динамічно змінюється, вони взмозі більш ефективно забезпечити трансфер патентів, ліцензій, науково-технічної інформації.

В Україні основними причинами, які затримують інноваційне підприємництво, є недосконала законодавча та інституціональна база, відсутність ефективної системи стимулювання бізнесу до виходу на ринок технологій, низька активність використовуваних об'єктів інтелектуальної власності, недооцінка підприємцями потенціалу інтелектуального капіталу, недостатня підтримка державою інноваційної діяльності, низький рівень розвитку інноваційної інфраструктури, практична відсутність венчурного підприємництва.

Інноваційне підприємництво неможливе без адекватної інституціональної системи. Національна інноваційна система – це система інститутів у державному і приватному секторі, які взаємодіють, ініціюють, імпортують, модифікують та розповсюджують нові технології [2, с. 93-94].

Інститут розглядається як спеціальний вид соціальних структур з потенційними змінами цілей і переваг агентів [4, с. 13-14]. Розрізняють економічні інститути, до яких відносять, наприклад, власність, заробітну плату, гроші, кредит, торгівля, професійні та господарські об'єднання, кооперування та розподіл праці тощо; політичні інститути – держава, суд, армія, політичні партії; інститути у сфері культури (заклади культури) тощо. До інноваційних інститутів відносять: технопарки, венчурні фонди, інвестиційні фонди, банки розвитку.

Науковці вивчають проблеми економічної влади, які пов'язані, насамперед, з процесами монополіза-

ції, перебудови ринкових структур і змінами в ринковому механізмі та зі зростанням втручання держави в соціально-економічні процеси. Державне регулювання слугує тим суспільним важелем, який направляє процеси оптимізації відтворювального механізму, перехід до ринку і покращує параметри його функціонування [3, с. 3-13].

Розвиток інститутів пройшов тривалий процес, який містив створення, відбір і формування їх оптимальної системи. Залежно від характеру визначення інституційних правил можуть відбуватися різні якісні зміни в економічній системі. Інститути є внутрішніми обмежувачами економічної поведінки агентів і ніби вбудованими у функціонуючу економічну систему, це сукупність створених людиною обмежень, які структурують політичну, економічну й соціальну взаємодію. Інститути розглядають, з одного боку, як умову раціональної поведінки економічного агента, з іншого – як засіб, за допомогою якого з'являється можливість економити на раціональності. Існування меж раціональної поведінки економічних суб'єктів впливає на процес управління.

Найбільш успішно є інноваційна стратегія проміжних інститутів. На стадії модернізації пріоритет має отримувати не утворення нових технологій, а імпорту технологій, які вже доказали свою ефективність у інших системах.

Для стабільного соціально-економічного розвитку необхідним є функціонування і розвиток відповідної інституційної системи – правил і традицій, що визначають форми та способи використання економічних і технологічних умов.

Оптимальною формою інституційної системи, є інституційна система, яка здатна забезпечувати високий рівень економіки та якості життя, громадянське суспільство і правову державу за гарантованого руху в напрямку новітнього інформаційно-інноваційного цивілізаційного типу розвитку в Україні [5, с. 18].

Розбудова держави і формування нової соціально-економічної системи в Україні вимагають створення інституційного середовища для малого і середнього бізнесу, тобто формальних і неформальних правил і норм поведінки, їх взаємодії. Необхідно проведення економічних перетворень у традиційних сферах діяльності, ухвалення нових загальнодержавних норм, створення нових інститутів. Інституційне середовище інноваційної діяльності має забезпечити відродження промисловості України шляхом реалізації природних та конкурентних переваг у важливих для країни галузях.

Перешкодами для інноваційної діяльності вітчизняних підприємств поставють неефективна законодавча, правоохоронна, судова влада; існуючий господарський порядок, що створює додаткові витрати інноваційної діяльності та є несприятливим до інновацій; високі транзакційні витрати інноваційної діяльності; домінування короткострокових інтересів над довгостроковими у господарюючих суб'єктах; брак інфраструктури та кадрів для інноваційної діяльності [1, с. 40-41].

Реформування національної економіки, торкнувшись усіх учасників інноваційного процесу, здій-

снило неоднозначний вплив на інноваційну сферу. З одного боку, з'явилися певні стимули до впровадження інновацій, у зв'язку з господарською самостійністю підприємств, розвитком конкуренції, відкритістю ринків. Відбулися зміни інституційного середовища, яке багато в чому визначає моделі і механізми взаємодії суб'єктів інноваційної діяльності. З іншого боку, проблеми управління інноваційним процесом ще більше загострилися. Ослабли адміністративні важелі управління, зменшилася кількість координуючих структур, різко скоротилося державне фінансування науки і державних замовлень, не розвиваються галузеві науки [6].

З метою забезпечення національної конкурентоспроможності слід визначити головні науково-технічні, міжгалузеві й галузеві пріоритети, більш активно регулювати діяльність державних і приватних підприємств, фінансувати фундаментальні дослідження та дослідно-конструкторські розробки. Промислова політика, зокрема й засобами використання правових, нормативних актів, має інтегрувати й задачі оптимізації процесів накопичення основного капіталу як головної умови розвитку виробництва, забезпечення переливу капіталу в пріоритетні сфери виробництва з метою підтримки вітчизняних і закордонних інвестицій у структуроутворюючі галузі. Наявні фінансові ресурси варто направити на прискорений розвиток галузей із швидким обігом капіталу, а також наукомістких галузей промисловості, прийняти зважені заходи для протекціоністського захисту окремих сфер національної економіки. Потрібно проводити реструктуризацію збиткових підприємств і організації, прискорити конверсію виробництв, що втратили оборонне значення і попит на світовому ринку. Слід відтворити передумови для завоювання зовнішніх ринків в галузях, де Україна нагромадила передовий технологічний і потужний виробничий потенціал.

Необхідно розвивати пріоритетні напрямки науково-технічного розвитку, фундаментальну науку, насамперед розробку вітчизняних наукових шкіл, що мають світове визнання, розвивати базові прикладні дослідження і технології, в яких Україна нагромадила значний науковий та виробничий потенціал, що здатні забезпечити стратегічний вихід вітчизняної продукції на світовий ринок, розробляти технології збереження і захисту здоров'я людини, забезпечення населення медичною технікою, впроваджувати ресурсо- та енергозберігаючі технології, формувати наукоємні виробничі процеси, здійснювати державну підтримку створення та функціонування інноваційних структур (технопарків, інкубаторів тощо), технологічне і технічне оновлення базових галузей економіки країни, створювати високорентабельні інноваційно-інвестиційні проекти, реалізація яких може дати якнайшвидшу віддачу й започаткує прогресивні зміни у структурі виробництва і тенденціях його розвитку.

Висновки. Таким чином, для підвищення конкурентоспроможності економіки України у світовій економіці необхідно проводити економічні та соціальні перетворення. Інституційне середовище

здійснює вплив на інноваційну діяльність, що підвищує конкурентоспроможність України в сучасних умовах. Забезпечення національної конкурентоспроможності в умовах економічної відкритості пов'язане зі створенням відповідних економічних механізмів та включає ряд функціональних підсистем, зокрема формування економічної політики, спрямованої на поширення новітніх технологій, вироблення пріоритетів політики інформатизації засобами централізованого фінансування, спрямування зовнішніх і внутрішніх інвестицій, коштів банківської й фінансової систем та інших джерел фінансових ресурсів. Конкурентні переваги ґрунтуються саме на безперервній інноваційній діяльності. Формування інноваційної економіки потребує інституційних умов, за яких інновації стануть основним джерелом зростання прибутку. Для цього необхідно створити умови отримання інноваційної ренти, мотиви і стимули інноваційного розвитку та обмежити альтернативні інноваціям шляхи збільшення прибутків.

Література:

1. Гесь В. М. Інноваційний шлях розвитку та економічне зростання / В. М. Гесь // Інноваційна Україна: науковий збірник. – К: НТУ «КПІ». – 2005. – Вип. 7. – С. 38–42.
2. Лукашова М. Стратегічні напрями розвитку інноваційного підприємництва / М. Лукашова // Економіка і прогнозування. – 2009. – № 3. – С. 86–98.
3. Норт Д. Інституції, інституційна зміна та функціонування економіки / Д. Норт. – К., 2000. – 403 с.
4. Кучуков Р. Роль государства в формировании инновационной экономики / Р. Кучуков // Экономист. – 2009. – № 6. – С. 3–13.
5. Полтерович В. М. Проблема формирования национальной инновационной системы / В. М. Полтерович // Экономика и математические методы. – 2009. – Т. 45. – № 2. – С. 3–18.
6. Цыбульская Э. И. Институциональный аспект обеспечения национальной конкурентоспособности в эпоху экономики знаний / Э. И. Цыбульская // Вчені записки Харківського гуманітарного університету «Народна українська академія». – Х., 2013. – Т. 19. – С. 268–277.

В першу чергу, необхідна зміна структури стимулів і мотивів та самих інститутів, що детермінують економічну поведінку. Розгортання мотиваційного механізму інноваційної діяльності кожного конкретного індивіду, вибір напрямів вирішення економічних проблем, формування мотивів інноваційної діяльності в найбільш дієвих напрямках, контроль формування мотивації, коригування напрямів мотивування мають забезпечувати переважне перевищення пропозиції інновацій над попитом на них. У такій ситуації існуватиме конкуренція наукових розробок, яка дозволить підвищити конкурентоспроможність [2, с. 95–96].

Позитивний ефект від упровадження мотиваційних механізмів можливий лише в тому випадку, коли він забезпечить появу на ринку інновацій, адекватних мотивації суб'єктів інноваційного процесу.

Перспективним напрямком подальших досліджень є аналіз інвестиційної складової та її впливу на розвиток інноваційного підприємництва.

ИНСТИТУЦИОНАЛЬНЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ РАЗВИТИЯ ИННОВАЦИОННОГО ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА

Ус Т. В.

*старший преподаватель кафедры политической экономики
Харьковского национального экономического университета
имени Семена Кузнеця*

В статье рассмотрены и проанализированы институциональные направления обеспечения развития инновационного предпринимательства. Определено содержание и особенности современной инновационной политики в Украине, выявлены основные пути ее совершенствования. Рассмотрены сущность, виды и роль институтов, их влияние на экономическое развитие. Особое внимание уделяется влиянию институциональной среды на инновационную деятельность, обеспечивающую повышение конкурентоспособности экономики Украины в современных условиях. Идентифицированы институциональные ограничения и препятствия активизации инновационного процесса в целом, и инновационного предпринимательства в частности.

Ключевые слова: институт, институциональная среда, институциональные преобразования, инновационная деятельность, инновационное предпринимательство, конкурентоспособность.

INSTITUTIONAL DEVELOPMENT DIRECTIONS OF INNOVATIVE ENTREPRENEURSHIP

Us T.V.

*Senior Lecturer of the Department of Political Economy
Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics*

The article considers and analyzes the institutional areas to ensure the development of innovative entrepreneurship. The content and features actual innovation policy in Ukraine are identified, the basic ways of its improvement are revealed. The essence, types and the role of institutions and their impact on economic development were considered. Particular attention is paid to the impact of institutional environment on innovation which enhances the competitiveness of Ukraine's economy in current conditions. The institutional constraints and obstacles of intensify the innovation process in general and innovation entrepreneurship in particular were identified.

Keywords: institute, institutional environment, institutional transformation, innovation, innovative entrepreneurship, competitiveness.

УДК 336.71

АНАЛІЗ ОСОБЛИВОСТЕЙ СУЧАСНОГО УПРАВЛІННЯ ЛІКВІДНІСТЮ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ ЯК ІНСТРУМЕНТУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАБІЛЬНОСТІ ЇЇ ФУНКЦІОНУВАННЯ

Квасницька Р.С.

*кандидат економічних наук, доцент,
професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Хмельницького національного університету*

Футорний П.В.

*студент
Хмельницького національного університету*

У статті визначено поняття ліквідності банку та банківської системи, досліджено теоретичні підходи до оцінювання ліквідності окремих банківських установ, зокрема за методом фондового пулу, за методом структурування фондів та методом коефіцієнтів ліквідності; висвітлено особливості регулювання ліквідності банків Національним банком України за допомогою встановлення нормативів миттєвої, поточної та короткострокової ліквідності, а також шляхом застосування стандартних інструментів операцій із рефінансування; проаналізовано сучасний стан управління ліквідністю банківської системи відповідно до реальних показників рефінансування банків, середньозважених ставок такого рефінансування та дотримання банками економічних нормативів щодо їх ліквідності в цілому.

Ключові слова: банківська система, ліквідність, ліквідність банку, ліквідність банківської системи, економічні нормативи ліквідності, операції з рефінансування, операції repo.

Постановка проблеми. Сучасні зовнішньоекономічні та внутрішньополітичні виклики, що формують стагнаційний вектор розвитку економіки України відчутно впливають на обмежений та турбулентний розвиток вітчизняної банківської системи. Результатом формування і реалізації політики забезпечення ліквідності банківської системи України у цьому контексті має бути її оптимальний, стабільний фінансовий стан, що здатен забезпечити розвиток банків у перспективі, а одними з головних критеріїв цього виступають ліквідність, а, отже, і платоспроможність банківської системи як категорії, що визначають процеси роз-

рахунків за зобов'язаннями в поточному і майбутніх періодах. У цій ситуації ліквідність банківської системи є фінансовим важелем забезпечення суспільно-економічного розвитку держави.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання забезпечення ліквідності банківської системи розглядаються у працях таких вчених, теоретиків та практиків, як І. Волошин, О. Дзюблук, Г. Загорій, Т. Іванова, Г. Карчева, О. Лаврушин, А. Мороз, І. Нужна, О. Оконська, Д. Олійник, Л. Примостка та інших. У їх працях висвітлені окремі підходи до забезпечення ліквідності банків, аналізуються